

Číslo jednací: 3Co 376/2013 - 291

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Romany Vostrejšové a soudců JUDr. Mileny Opatrné a JUDr. Leandry Zilvarové v právní věci žalobců: a) **Wolfgang Habermann**, b) **Brigitte Erna Großmann**, c) **Josephine Philomena Habermann** a d) **nezletilá Julia-Sophie Habermann**, nar. 10.11.1995, všichni bytem Lubník 59, 563 01 Lankšroun, všech zastoupených Mgr. Robertem Cholenským, advokátem se sídlem v Brně, Bolzanova 461/5, proti žalovanému: **Vodovody a kanalizace Jablonné nad Orlicí, a.s.**, se sídlem Slezská 350, Jablonné nad Orlicí, IČ: 481 73398, zastoupeném JUDr. Jiřím Slezákem, advokátem v Hradci Králové, Ulrychovo náměstí 737, o ochranu osobnosti, o odvolání žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 5. dubna 2013, č.j. 16 C 64/2008-229, **t a k t o :**

I. Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 5. dubna 2013, č.j. 16 C 64/2008-229 **s e** ve výrocích III., V., VII. a IX. **m ě n í** tak, že se žaloba zamítá, ve výrocích IV., VI, VIII. **s e** rozsudek **p o t v r z u j e**.

II. Žalobci a/, b/, c/ a d/ nemají vůči žalovanému právo na náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně.

III. Každý ze žalobců je povinen zaplatit žalovanému na nákladech odvolacího řízení tyto částky: žalobce a/ 11.233,- Kč, žalobce b/ 11.233,- Kč, žalobce c/ 9.033,-Kč a žalobce d/ 9.033,- Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku k rukám JUDr. Jiřího Slezáka, advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Hradci Králové shora označeným rozsudkem rozhodl takto:

I. Žalovaný je povinen zaslat na adresu žalobce ad a/ do tří dnů od právní moci rozsudku písemnou omluvu následujícího znění:

O m l u v a

„Omlouváme se, že jsme v době od 13.7.2006 do 26.7.2007 v rozporu s nařízením soudu přerušili dodávku pitné vody do domu čp. 59 v Lubníku.“

II. Co do části, aby omluva obsahovala větu: „čímž jsme neoprávněně zasáhli do osobnostních práv pana Wolfganga Habermanna, paní Brigitty Erny Grosmann a jejich nezletilých dětí Josephiny Philomeny a Julie-Sophie. Vodovody a kanalizace Jablonné nad Orlicí, a.s.“, se žaloba zamítá.

III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci ad a/ 50.000 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.

IV. Co do částky 44.500 Kč se žaloba v této části zamítá.

V. Žalovaný je povinen zaplati žalobkyni ad b/ 50.000 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.

VI. Co do částky 44.500 Kč se žaloba zamítá.

VII. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni ad c/ 40.000 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.

VIII. Co do částky 54.500 Kč se žaloba v této části zamítá.

IX. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni ad d/ 40.000 Kč do tří dnů od právní moc rozsudku.

X. Co do částky 54.500 Kč se žaloba v této části zamítá.

XI. Žalovaný je povinen nahradit žalobci a) náklady řízení 28.558,80 Kč, žalobkyni b) náklady řízení 27.558,80 Kč, žalobkyni c) náklady řízení 24.676,80 Kč a žalobkyni d) náklady řízení 24.676,80 Kč, vše k rukám jejich advokáta Mgr. Roberta Cholenského, do tří dnů od právní moc rozsudku.

V odůvodnění rozsudku soud uvedl: žalobci tvrdí, že spor mezi žalobci a žalovaným ohledně obsahu smlouvy o dodávce pitné vody vyvrcholil tím, že žalovaný dne 13.7.2006 bez předchozího upozornění dodávku pitné vody do domu obývaného žalobci, přerušil. Žalobci „se bránili“ žalobou u Okresního soudu v Ústí nad Orlicí, který předběžným opatřením žalovanému nařídil okamžitě obnovit dodávku pitné vody a posléze tuto povinnost nařídil i rozsudkem. Přesto žalovaný povinnost uloženou mu předběžným opatřením nesplnil a dodávku pitné vody obnovil až dne 26.7.2007, když již byl nařízen výkon rozhodnutí ukládáním pokut. Žalobci v tomto období neměli jinou možnost jak si zajistit pitnou vodu, když studna u jejich domu umožňovala toliko provizorní dodávku vody užitkové. Tím jim byla způsobena újma nemajetkové povahy spočívající ve snížení komfortu jejich bydlení a životní úrovně jako takové. Z uvedeného důvodu požadoval žalobce a/, aby mu žalovaný poskytl morální satisfakci ve formě písemné omluvy ve znění: „Omluva: Omlouváme se, že jsme v době od 13.7.2006 do 26.7.2007 v rozporu s nařízením soudu přerušili dodávku pitné vody do domu čp. 59 v Lubníku, čímž jsme neoprávněně zasáhli do osobnostních práv pana Wolfganga Habermanna, paní Brigitte Erny Großmann a jejich nezletilých dcer Josephine Philomeny a Julie-Sophie. Dále v žalobě každý ze žalobců požadoval peněžní satisfakci a to pro každého z nich ve výši 94.500,- Kč.

Žalovaný navrhl zamítnutí žalob a ve vyjádření k žalobě uvedl, že vzniklý sporný stav, tedy že od 13.7.2006 do 26.7.2006 byla žalobcům přerušena v domě, který užívají, dodávka pitné vody si především žalobci zavinili svým přístupem sami. Uvedl, že od února 2005 do 20. srpna 2006 žalobci neplatili vodné a dluh dosáhl částky 5.916,- Kč, navíc žalobci neuzavřeli novou smlouvu o dodávce vody, a to i přes výzvy žalovaného. Oprávněný požadavek k uzavření nové smlouvy o dodávce pitné vody byl dán účinností novely zákona o vodovodech a kanalizacích č. 76/2006 Sb. (účinnost dne 3.2.2006) v níž bylo uvedeno, že do 31.12.2010 musí být uvedeny smlouvy o dodávce pitné vody do souladu s touto novelizací (když do doby účinnosti novelizace platil zákon č. 274/2001 Sb). Existoval tedy oprávněný požadavek žalovaného na uzavření nové smlouvy o dodávce vody v písemné formě. Dne 31.5.2006 byl žalobcům odeslán dopis s poučením, který převzala žalobkyně b) a v tomto dopise byli žalobci informováni, že pro nemovitost čp. 59 v Lubníku byla zřízena vodoměrná šachta na veřejném prostranství, na kterou se mohou, pokud budou mít zájem napojit a tím splní zákonem stanovené podmínky, tj. přihlásí se k odběru vody (uzavřou novou smlouvu na dodávku vody) a vyřeší po technické stránce vodovodní přípojku dle § 3 zákona č. 274/2001 Sb. (když přípojka byla jejich majetkem) Zároveň byli upozorněni, že jsou provizorně napojeni na vodovod a tedy do jednoho měsíce od doručení mají vše uvést do souladu s právními předpisy. Dne 13.7.2006 byla uzavřena vodovodní přípojka do domu čp. 59, o den později dala obec souhlas se zásobováním pitnou vodou náhradním způsobem a dne 4.7.2006 nařídil Okresní soud v Ústí nad Orlicí usnesením č.j. Nc 2352/2006 předběžné opatření,

kterým stanovil žalovanému povinnost obnovit zásobování domu čp. 59 v Lubníku pitnou vodou a uložil žalovanému povinnost zdržet se zásahů, které by vedly k omezení pitné vody do předmětné nemovitosti. Žalovaný připouštěl, že toto předběžné opatření nerespektoval a to i z důvodů, že sice dodávka v cisternách byla dodávána od 14.7.2006 do 1.11.2006, kdy již z důvodu možného poškození cisteren mrazem nebylo možné pokračovat v náhradním zásobování tímto způsobem. Současně však byly předkládány žalobcům návrhy na uzavření smlouvy o dodávce pitné vody (dne 24.7.2006, 21.11.2006 a 16.4.2007), žalobci tyto návrhy neakceptovali, žalobce a) pak v době od 14.7.2006 do 1.11.2006 nepustil zaměstnance žalovaného na své pozemky. Dne 21.8.2006 zaplatil redaktor Českotřebovského zpravodaje Mgr. Mikolecký dluh na vodném za žalobce ve výši 5.916,- Kč (v době, kdy žalobci stále ještě neměli uzavřenou písemnou smlouvu na dodávku vody). Dodávka pitné vody byla do nemovitosti, kterou užívali žalobci dne 26.7.2007 obnovena, a to neprodleně po té, kdy byl žalovanému doručen rozsudek Okresního soudu v Ústí nad Orlicí ze dne 19.6.2007, č.j. 8 C 58/2006-185, proti jehož výroku pod bodem I. odst. 1 žalovaný nepodal odvolání a tím respektoval právní názor soudu, že ačkoliv nebyla uzavřena písemná smlouva o dodávce vody, o neoprávněný odběr v posuzované věci nejde. V této souvislosti ve vyjádření žalovaný připomněl, že žalobce ad a) podal neúspěšně podnět Policii ČR k zahájení trestního stíhání. K posuzované žalobě o ochranu osobnosti žalovaný dále uvedl, že nesouhlasí s tvrzením v žalobě, že žalobcům žalovaný způsobil nemajetkovou újmu spočívající v podstatném snížení komfortu jejich bydlení. Zdůraznil, že žalobci sice tvrdí, jaké měli v době, kdy jim nebyla dodávána pitná voda potíže, ale k tomuto tvrzení nenabízejí žádné důkazy. V této souvislosti žalovaný připomněl, že od počátku přerušení pitné vody byla žalobcům zajištěna náhradní pitná voda v cisternách (s výjimkou období mrazů), žalobci pak měli i svůj zdroj vody, a to studnu, která sloužila jako zdroj vody užitkové. Žalovaný zdůraznil, že žalobci neprokázali, že by byli nuceni nakupovat balenou vodu v obchodech a navštěvovat bazény v Lanškrouně a okolí za účelem hygieny, jak tvrdí v žalobě. Konečně žalovaný připomněl, že žalobci zcela pominuli svůj nesporný dluh na vodném a stočném, vystupovali v posuzované věci, jakoby takový dluh ani neexistoval, ani nerozporovali, že odmítli uzavřít novou smlouvu o dodávce vody pro malicherné námítky. Pokud by měli být vystaveni intenzivnímu strádání v důsledku přerušení dodávky pitné vody, jistě bylo v jejich možnostech dluh na vodném a stočném uhradit a uzavřít i novou smlouvu, případně o obsahu této smlouvy alespoň jednat. Z uvedených důvodů navrhl zamítnutí žaloby.

Soud prvního stupně dospěl k závěru, že žalobci dlužili na vodném a stočném částku 5.916,- Kč od 2.11.2005, tento dluh narůstal dle odebírané vody a trval až do dne 2.6.2006, tedy existoval i ke dni 13.7.2006, kdy došlo k přerušení dodávky vody. Dluh byl uhrazen až ke dni 21.8.2006, kdy byla dlužná částka připsána na účet žalovaného. Soud prvního stupně dále vyslovil přesvědčení, že žalovaný se dopustil neoprávněného zásahu do osobnostních práv, i když se tento zásah netýkal dílčích osobnostních práv uvedených přímo v § 11 obč.zák. (účinném do 31.12.2014), a i když byl žalovaný z důvodů dluhu na vodném a stočném oprávněn dodávku vody přerušit. V té době byl žalovaný přesvědčen o správnost svého názoru a sice, že smlouva o odběru vody vyžaduje ke své platnosti písemnou formu, i když před datem 1.1.2002 podle tehdy platné právní úpravy, tomu tak nebylo. V každém

případě se však při dodávce pitné vody jedná o odběr smluvní. Soud prvního stupně však pokládal za neoprávněný zásah do osobnostních práv žalobců zásah do jejich práva na zdravé životní prostředí, jež zaručuje i právo na odpovídající poměry hygienické a uvedl, že důsledkem přerušení dodávky pitné vody byla i ztráta uspokojení žalobců z užívání vlastní nemovitosti.

Z uvedených důvodů pokládal soud prvního stupně za oprávněný nárok žalobců na omluvu, tedy nárok na morální satisfakci a proto rozhodl tak, že žalobě, v níž žalobce a) požadoval písemnou omluvu v podstatě vyhověl (i když znění omluvy poněkud redukoval), což soud vyjádřil v odstavci II. výroku rozsudku. Následně soud prvního stupně přiznal každému ze žalobců právo i na peněžní satisfakci ve výši: pro žalobce a) 50.000 Kč, pro žalobce b) 50.000 Kč, pro žalobce c) 40.000 Kč a pro žalobce d) 50.000 Kč. Pokud každý ze žalobců požadoval další finanční satisfakci nad částku uvedenou ve vyhovujících výrocích rozsudku, pak tuto žalobu soud zamítl. V odůvodnění rozhodnutí soud prvního stupně uvedl, že žalobci b) a c) odmítli důkaz provedením jejich účastnického výslechu, čímž se zbavili možnosti prokazovat skutečně vzniklou nemajetkovou újmu a prokázat důvodnost žaloby ohledně požadované výše peněžní satisfakce. Podle jakého ustanovení o.s.ř. soud přiznal náhradu nákladů řízení jednotlivému žalobci soud prvního stupně neodůvodnil, toliko podrobně výši nákladů řízení vynaložené každým ze žalobců odůvodnil.

Proti uvedenému rozsudku podali odvolání všichni žalobci a podal odvolání i žalovaný. Odvolání žalobců směřovalo proti zamítavým výrokům o věci samé. Žalobci v odvolání vytýkali soudu prvního stupně vadné právní posouzení ve věci a navrhli, aby odvolací soud rozsudek prvního stupně v odvoláním dotčených zamítavých výrocích změnil tak, že i v tomto rozsahu žalobě vyhoví. V odvolání žalobci uvedli, že skutkový stav byl soudem prvního stupně dostatečně zjištěn.

Odvolání žalovaného směřovalo proti vyhovujícím výrokům ve věci samé i proti akcesorickému výroku o nákladech řízení. Žalovaný v odvolání argumentoval stejnými argumenty, jakými se bránil žalobě v řízení před soudem prvního stupně a pro odvolací řízení navrhoval, aby rozsudek soudu prvního stupně byl v odstavcích vyhovujících, které byly dotčeny odvoláním žalovaného, změněn a žaloba byla zamítnuta.

Vrchní soud v Praze, jako soud odvolací, přezkoumal napadený rozsudek ve smyslu § 212 a § 212a o.s.ř. a shledal odvolání žalobců nedůvodné a odvolání žalovaného důvodné.

Odvolací soud sdílí stanovisko žalobců, že za situace, kdy v době od 13.7.2006 do 26.7.2007 nebyla žalobcům do nemovitosti, kterou užívali, dodávána pitná voda, pak za této situace žalovaný zasáhl do osobnostních práv žalobců. Se žalobci lze souhlasit, že pitnou vodu si museli opatřovat sami a to nákupem vody balené, i když tuto skutečnost žalobci nikterak neprokázali, nicméně takovýto jejich postup lze při normálním chodu domácnosti předpokládat. Odvolací soud však již nesdílí stanovisko soudu prvního stupně, že žalovaný tím, že odstavil po určitou dobu

žalobce od dodávky pitné vody, spáchal útok do jejich osobnostního práva spočívající v právu na zdravé životní prostředí. Z obsahu spisu vyplývá, že především na žalobci a) a b) vázl dluh za dodávku pitné vody a bylo jím dostatečně známo, že pokud tento dluh uhradí, pak jim bude okamžitě dodávka vody obnovena. V této souvislosti odvolací soud konstatuje, z chování žalobců a/ a b/ lze dovodit, že zřejmě žalobcům absence dodávky pitné vody výrazně nevadila, neboť by jinak k uzavření písemné smlouvy o dodávce pitné vody, případně k jakémukoliv jednání o této dodávce se žalovaným nepochybně přistoupili dříve. Stěží pak lze očekávat, že Vodovody a kanalizace budou dodávat do vodovodů odběratelům pitnou vodu zcela zdarma, když na její výrobu žalovaný vynakládá nemalé prostředky. Odvolací soud v souvislosti s připomínkou žalobců o tom, že bylo porušeno jejich právo na zdravé životní prostředí poukazuje na neutěšenou současnou ekologickou situaci ohledně spodních vod na celé planetě a postup žalobců, či spíše jejich liknavost, když odmítali za dodávku pitné vody Vodovodům a kanalizacím stanovenou velmi nízkou částku platit, pokládá za jednání, které je v rozporu s odpovědností každého obyvatele planety. Je nepochybné, že každý člověk má právo na čisté životní prostředí, ovšem k jeho vytvoření také musí svým jednáním přispět a nikoliv pouze očekávat, že veškeré pohodlí, komfort a uspokojování základních životních potřeb pro zpříjemnění a lehkost života bude za něho činit jiný subjekt.

Z uvedených důvodů má odvolací soud za to, že žalovaný tím po dobu od 13.7.2006 do 26.7.2007, kdy žalobcům nedodával pitnou vodu, a to již ani v cisternách, k čemuž byl žalovaný veden tím, že žalobci odmítali smlouvu o dodávce vody se žalovaným uzavřít a na původní dodávce pitné vody stále vázl dluh, který žalobci odmítali zaplatit, nezasáhl žalovaný do osobnostních práv jakéhokoliv z žalobců zásadním způsobem a z tohoto důvodu soud odvolací rozsudek soudu prvního stupně v odvolání žalobců v dotčených výrocích III., V., VII. a IX. změnil podle § 220 odst. 1 o.s.ř. tak, že žalobu zamítl, v zamítavých výrocích IV., VI., VIII. a X. pak odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně jako správný podle § 219 potvrdil.

Vzhledem k tomu, že došlo ke změně rozsudku, rozhodoval odvolací soud ve smyslu § 224 odst. 2 o.s.ř. znovu o náhradě nákladů řízení před soudem prvního stupně. Žádnému ze žalobců nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému, neboť žalobci ve věci neměli úspěch. Žalovanému pak nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení proto, že mu v řízení před soudem prvního stupně žádné nevznikly.

O nákladech odvolacího řízení rozhodoval odvolací soud podle § 224 odst. 1 o.s.ř., aplikoval § 142 odst. 1 o.s.ř. a s ohledem na výsledek odvolacího řízení, ve kterém žalobci v odvolacím řízení neměli úspěch a úspěch naopak měl žalovaný, a přiznal žalovanému právo na náhradu nákladů odvolacího řízení. Podle výsledku odvolacího řízení zaplatí každý z neúspěšných žalobců žalovanému žalovaným vynaložené náklady řízení. Odvolací soud v této souvislosti dodává, že v řízení nemají žalobci postavení nerozlučných společníků, neboť posuzovanou žalobu by mohl podat každý z nich sám. V odvolacím řízení vznikly žalovanému tyto náklady

řízení vůči žalobci a) Wolfgang Habermann za 3 úkony právní služby po 3.100 Kč (ust. § 7 adv. tarifu – sepsání odvolání. + 2x zastupování v odvolacím jednání) 9.300 Kč, + 3x režijní paušál náhrady nákladů po 300 Kč, tj. 900 Kč), vůči žalobkyni b) Brigitt Erně GroBmann za 3 úkony právní služby po 3.100 Kč (ust. § 7 adv. tarifu – sepsání odvolání. + 2x zastupování v odvolacím jednání) 9.300 Kč, + 3x režijní paušál náhrady nákladů po 300 Kč, tj. 900 Kč), vůči žalobkyni c) Josephině Philomeně Habermann za 3 úkony právní služby po 2.700 Kč (ust. § 7 adv. tarifu – sepsání odvolání. – 2x zastupování v odvolacím jednání) 8.100 Kč, + 3x režijní paušál náhrady nákladů 300 Kč, tj. 900 Kč), vůči žalobkyni d) Julii-Sophii Habermann za 3 úkony právní služby po 2.700 Kč (ust. § 7 adv. tarifu – sepsání odvolání. + 2x zastupování v odvolacím jednání) 8.100 Kč, + 3x režijní paušál náhrady nákladů po 300 Kč, tj. 900 Kč), dále u každého ze žalobců $\frac{1}{4}$ zaplaceného soudního poplatku z odvolání, $\frac{1}{4}$ nákladů jízdného z Hradce Králové do Prahy a zpět, při užití osobního auta Honda Accord, RZ 4HO7010, ujetých 240 km po 3,70 Kč a spotřebě 21,84 l benzínu Natural 95 po 36,10 Kč, celkem 1.666 Kč na jednu jízdu a 3.332 Kč u dvou jízd, z toho $\frac{1}{4}$ = 833 Kč, $\frac{1}{4}$ náhrady za ztrátu času tj. 2x 4 hodiny ztráty času – celkem 800 Kč, z toho $\frac{1}{4}$ = 200 Kč s připočtením DPH 21 %.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku je přípustné podat dovolání do dvou měsíců ode dne jeho doručení k Nejvyššímu soudu prostřednictvím Krajského soudu v Hradci Králové.

V Praze dne 10. března 2015

JUDr. Romana V o s t r e j š o v á v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Eva Janouchová